CÂND CLĂDIRILE SE JOACĂ CU APA

Știai că văzut din spațiu Pământul este albastru sau, mă rog, aproape numai albastru? Acesta este acoperit cu apă în proporție de 71%! Asta înseamnă că planeta pe care trăim ar trebui să se cheme mai degrabă Planeta Apă, Oceania sau ceva de genul acesta. Nu Pământ. Însă, pentru că noi trăim pe uscat și respirăm aer, uneori uităm că planeta noastră este în mare parte acoperită cu oceane, mări și râuri și doar o mică părticică este formată din uscat.

Există zone unde apa se găsește din abundență și altele unde lipsește, ca în deșert, așa că oamenii au folosit ce au găsit în zona lor. În Antichitate, orașele se așezau la gura unui râu sau pe marginea unui lac pentru a putea beneficia de toate avantajele pe care le aducea apa (sursă de apă potabilă, adică bună de băut). Forturi și fortărețe erau așezate lângă cursuri de apă sau foloseau canale artificiale cu apă ca un șanț continuu în jurul zidurilor castelului cu rol de apărare. Și acum există orașe care au fost construite lângă ape, pe canale, lângă râuri sau lacuri.

Apa ca prieten – cu rol de apărare
Foto: Castelul Kalmar, Kalmar, Suedia
Fotograf: Monica Popescu

Mai târziu, pentru că unele râuri sau lacuri au secat și oamenii nu puteau controla aceste lucruri, aceștia au dezvoltat diverse tehnologii de a capta apa atât de necesară, ca de exemplu apa de ploaie. Acum, în zilele noastre, puțini oameni știu să mai facă acest lucru pentru că cei mai mulți dintre noi, când avem nevoie de apă, deschidem robinetul. Știai că, deși populația lumii a crescut foarte mult în ultimele secole (și continuă să crească), resursele de apă au rămas neschimbate? Astfel, noi avem la dispoziție aceeași cantitate de apă pe care o aveau și primii oameni. Foarte interesant este și că orașele ocupă 2% din suprafața Pământului, dar consumă 75% din resursele sale.

Am aflat așadar că avem nevoie de apă și că aceasta este o **resursă** (o rezervă care poate fi utilizată la un moment dat) pentru noi. Însă apa poate să fie și un **inamic**. Ploaia, inundațiile pot distruge clădiri. Este frumos să ai o casă la malul mării, dar, dacă apare o furtună, marea poate fi periculoasă pentru casa ta de la mal.

Așadar, atunci când vrem să construim o casă trebuie să ținem cont și de formele de relief, pentru că și acestea pot influența modul în care grupăm clădirile (mai răsfirate, adică mai îndepărtate una de alta, sau mai adunate), forma lor (la munte unde plouă și ninge mult vom avea nevoie de un acoperiș mai țuguiat care să nu lase apa sau zăpada să rămână acolo, în timp ce, la mare putem construi un acoperiș plat). Străzile unui oraș vor arăta diferit în funcție de forma de relief, acestea pot fi înguste sau largi, drepte sau curbe. Chiar și activitățile pe care le desfășoară oamenii pot fi diferite în funcție de forma de relief.

Un alt lucru important legat de zona în care se află un oraș este acela că locul respectiv poate avea ceva special ce alte locuri sau orașe poate nu au. Acest lucru se numește **specificul locului**. Crezi că știi un oraș care are un anumit specific și e de ajuns să numești acel lucru special și oamenii să știe imediat despre ce vorbești? La ce te gandești dacă îți spun cuvintele „gondole" și „canale"? Sigur te-ai gândit la Veneția, nu? Și la canalele ei cu apă. Specificul orașului Veneția este că acesta are foarte multe canale, ca niște străzi, și oamenii se deplasează cu bărcile. La fel ne putem gândi la Amsterdam cu canalele sale, la Londra cu râul Tamisa, la Paris cu râul Sena, la Roma și cele șapte coline ale sale, la orașul Stockholm așezat pe malul lacului Mälaren și construit pe 14 insule și lista poate continua. După cum vezi, multe orașe au un specific al locului dat de relief, dar mai ales de o apă curgătoare sau un lac.

Apa în oraș
Foto: Copenhaga, Danemarca
Fotograf: Monica Popescu

Lacul Mälaren în capitala suedeză
Foto: Stockholm, Suedia
Fotograf: Monica Popescu

Clădire aproape de apă
Foto: Opera din Copenhaga, Copenhaga, Danemarca;
Fotograf: Monica Popescu

Canal în mijlocul orașului
Foto: Teatrul Regal din Copenhaga, Copenhaga, Danemarca;
Fotograf: Monica Popescu

În ceea ce privește casele din orașele așezate aproape de apă, acestea au trebuit să găsească tot felul de idei ingenioase pentru ca apa să devină un prieten, nu un inamic. În unele zone se construiesc case pe picioroange pentru ca nivelul apei care crește sau scade să nu afecteze construcția. Acestea se numesc **case lacustre**. În alte zone se construiesc un fel de case plutitoare, ca niște bărci. Iar în alte zone, ca de exemplu în nordul Germaniei, oamenii au construit un fel de dune care să protejeze casele în cazul în care nivelul apei ar crește și ar putea pune în pericol locuințele lor.

Construcție lacustră pe apă
Foto: Bacalar, Mexic
Fotograf: Monica Popescu

Iată și câteva exemple despre orașe sau clădiri care folosesc apa.

COPILĂRIA PE APĂ READUSĂ ÎN PREZENT

Biroul de arhitectură Attika Architekten din Amsterdam, Olanda, a construit în Lelystad un mic cartier de opt locuințe pentru opt familii. Acestea au trăit pe apă în copilărie și, de atunci, au visat să trăiască din nou pe apă. Cele opt case sunt diferite, fiecare familie a vrut o formă și o culoare specială a casei, dar toate au un design similar, astfel încât să se potrivească unele cu altele. Toate casele au acces la apă. Construcțiile au fost realizate într-un orășel la 40 km de Lelystad și au fost aduse la destinație trase pe apă.

Opt familii retrăiesc copilăria pe apă
Foto: Drijf in Lelystad, Oeverzegge, Lelystad, Olanda;
Fotograf: Bart van Hoek, ABC Arkenbouw

O ȘCOALĂ PLUTITOARE ÎN FORMĂ DE A

Construită în Makoko, pe Lacul Lagos, în Nigeria, școala este destinată unei comunități sărace. Forma este aceea a unui triunghi (ca litera A) cu un loc de joacă la bază, clase la etajul unu și o clasă în aer liber la etajul doi. Arhitecții au pus chiar și panouri solare pe acoperiș și au creat un sistem care adună apa de ploaie. Însă cum plutește? Ei bine, toată construcția are la bază niște simple butoaie de plastic. Și, dacă te întrebi de ce au vrut arhitecții să construiască o astfel de școală plutitoare, răspunsul este pentru că în comunitatea din Mokoko schimbările de vreme și creșterea nivelului mării sunt neașteptate și de multe ori comunități întregi au fost distruse în inundații.

Școala plutitoare
Foto: Școala plutitoare din Makoko, Lagos, Nigeria;
Fotograf: NLE Architects

OUL PLUTITOR

Artistul Stephen Turner a colaborat cu arhitecții de la PAD Studio și SPUD Group pentru a crea Oul Exbury. Acesta îi va fi locuință artistului timp de un an cât va pluti pe Râul Beaulieu (fost Exe) pentru a studia ecologia marină a râului și a realiza diverse proiecte de artă. Construcția a avut ca inspirație cuiburile păsărilor marine de pe mal și a fost clădită de meșterul local Paul Baker care, de obicei, realizează bărci. La finalul unui an, oul va fi expus în galerii din întreaga Anglie.

Locuință plutitoare – Oul Exbury
Foto: Oul Exbury, Râul Beaulieu, Anglia;
Fotograf: Nigel Rigden

Text: arh. Monica Popescu, membru asociat De-a arhitectura